

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
AKADEMICKÝ SENÁT

Materiál na **6. riadne zasadnutie Akademického senátu UK**
dňa 21. októbra 2020.

Vyhlásenie AS UK a Vedenia UK
k aktivitám smerujúcim k obmedzovaniu akademickej samosprávy
v Slovenskej republike v dokumente Moderné a úspešné Slovensko.
Národný integrovaný reformný plán.

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia AS UK.
2. Navrhovaný text vyhlásenia AS UK a Vedenia UK.
3. Vyhlásenie troch najvyšších predstaviteľov UK z 3. 9. 2020.
4. Vyhlásenie Slovenskej rektorskej konferencie z 6. 10. 2020.
5. Uznesenie Predsedníctva AS UK zo 14. 10. 2020.
6. Tlačová správa RVŠ zo 14. 10. 2020.
7. Výzva RVŠ Akademickým senátom zo 16. 10. 2020.
8. Výňatok z textu Moderné a úspešné Slovensko. Národný integrovaný reformný plán.

Návrh uznesenia:

Uznesenie č. x/21.10.2020

Akademický senát UK schvaľuje Vyhlásenie AS UK a Vedenia UK k aktivitám smerujúcim k obmedzovaniu akademickej samosprávy v Slovenskej republike v dokumente Moderné a úspešné Slovensko. Národný integrovaný reformný plán.

Predkladateľ:

prof. PhDr. Zlatica Plašienková, PhD.
predsedníčka AS UK

Materiál vypracoval:

Mgr. Gašpar Fronc
podpredsa AS UK

Navrhovaný text vyhlásenia AS UK a Vedenia UK

Vyhlásenie AS UK a Vedenia UK v Bratislave

Akademický senát UK (ďalej len AS UK) a Vedenie UK, ktoré zastupujú akademickú obec Univerzity Komenského v Bratislave, vyjadrujú zásadný nesúhlas s navrhovaným okliešťovaním akademických práv a slobôd, ktoré je formulované v dokumente *Moderné a úspešné Slovensko. Národný integrovaný reformný plán* (zverejnenom 5. 10. 2020).

AS UK a Vedenie UK sa kategoricky ohradzujú proti zámeru obmedziť základné akademické práva a slobody, ktorých najvlastnejším prejavom je autonómne fungovanie akademickej samosprávy. Princípy legitímnych akademických prerogatív považujeme za imanentný odkaz stredovekých i novovekých európskych univerzít a znovuvybojovaný výdobytok Novembra 1989. K týmto odkazom sa hrdo hlásime, pretože na základe skúseností zo zlomových okamihov našej histórie sme hlboko presvedčení, že samosprávne princípy riadenia a fungovania vysokých škôl treba chrániť, zveľaďovať a rozumne posilňovať. Práve tieto princípy sú totiž zárukou humanizmu, altruizmu i ochrany ľudskej dôstojnosti v procese poznávania, vzdelávania a výskumu. Iba takto nastavené univerzitné a vysokoškolské prostredie je spôsobilé pozitívne vplývať na hodnotové nastavenie celej spoločnosti, čo sa v dnešnej dobe javí byť možno dôležitejšie, než kedykoľvek predtým. Rovnováha síl v súčasnej demokratickej spoločnosti postmoderného typu je priveľmi krehká na to, aby sme hazardovali so základnými piliermi systému, ktorý sa v minulosti osvedčil ako akcieschopný a rozhodujúci element v bojoch o základné smerovanie Slovenskej republiky.

AS UK a Vedenie UK sa týmto vyhlásením pripájajú k vyhláseniam troch najvyšších predstaviteľov UK (predsedníčky AS UK, predsedu Správnej rady UK a rektora UK) zo dňa 3. 9. 2020, Slovenskej rektorskej konferencie zo dňa 6. 10. 2020 a Rady vysokých škôl zo dňa 8. 10. 2020, čím reagujú aj na vyhlásenú výzvu Predsedníctva RVŠ zo dňa 16. 10. 2020.

AS UK a Vedenie UK vyzývajú kompetentné orgány na zásadnú spoločenskú a odbornú diskusiu o podobe zachovania akademických práv a slobôd, ako aj o účinných prostriedkoch zvýšenia úrovne univerzitného vzdelávania a vedeckého výskumu na Slovensku a ich zapracovania do zámerov vytýčených v spomínanom dokumente.

Vyhlasenie troch najvyšších predstaviteľov UK z 3. 9. 2020

Predsedníčka Akademického senátu Zlatica Plašienková, predseda Správnej rady Róbert Šimončíč a rektor Marek Števček dnes diskutovali o budúcnosti akademickej samosprávy.

Stretnutie bolo reakciou na súčasné legislatívne procesy, ktoré sa uskutočňujú bez dialógu so zástupcami vysokých škôl a ich samosprávnymi orgánmi, ktorých sa tieto zmeny bezprostredne dotýkajú.

Akademickú samosprávu vnímame ako základný pilier demokracie vo vysokom školstve, ako garanta akademických práv a slobôd, ktoré pozitívne ovplyvňujú hodnotové nastavenie celej spoločnosti. Autonómne fungovanie akademickej samosprávy je imanentným odkazom stredovekých univerzít, ku ktorému sa hrdo hlásime. Vzhľadom na pozitívne skúsenosti zo zlomových okamihov našej histórie sme presvedčení, že samosprávne princípy riadenia a fungovania vysokých škôl treba do budúcnosti chrániť a posilňovať.

Vyhlásenie Slovenskej rektorskej konferencie z 6. 10. 2020

Slovenská rektorská konferencia zásadne nesúhlasí s oklieštením akademickej samosprávy

Dňa 6. októbra 2020 zasadala Slovenská rektorská konferencia (SRK) v Banskej Bystrici. Na pôde Univerzity Mateja Bela sa stretlo 26 rektoriiek a rektorov slovenských univerzít, vrátane všetkých rektorov verejných a štátnych vysokých škôl. Jednomyseľne schválili vyhlásenie, ktorým vyjadrili nesúhlas s oklieštením akademickej samosprávy tak, ako je navrhnuté v Národnom integrovanom reformnom pláne zverejnenom ministrom financií 5. októbra 2020.

SRK sa oboznámila s „Národným integrovaným reformným plánom“ a považuje ho v časti Vysoké školy za solídny základ verejnej diskusie. Mnohé myšlienky v tomto dokumente rektori a rektorky vnímajú pozitívne. Stotožňujú sa s potrebou inovovať a spružniť systém riadenia vysokých škôl formou posilnenia manažérskych prvkov a rozumného vyváženía kompetencií orgánov akademickej samosprávy.

V žiadnom prípade sa SRK ale nemôže stotožniť s navrhovaným oklieštením akademickej samosprávy. V navrhovanej verzii ho vníma ako faktický koniec autonómnosti vysokého školstva v SR. Vyjadruje kategorický nesúhlas s navrhovaným modelom, v ktorom sa voľba akademických funkcionárov presúva z rúk akademických senátov na novokreované správne rady. Akademické slobody stelesnené v systéme akademickej samosprávy SRK považuje za zásadný výdobytok „Novembra 1989“ a za nadviazanie na akademické privilégia stredovekých univerzít, k odkazu ktorých sa slovenské univerzity a vysoké školy hrdo hlásia.

Vysoké školy sú nositeľmi princípov humanizmu, altruizmu, slobody a ľudskej dôstojnosti. Zachovajme si tieto princípy i do budúcnosti pri riešení neľahkých úloh, ktoré našu spoločnosť čakajú. Veríme, že vysoké školy zohrajú v tomto procese rovnako nezastupiteľnú úlohu ako v minulosti.

V Banskej Bystrici, 6. októbra 2020

Uznesenie Predsedníctva AS UK zo 14. 10. 2020

Predsedníctvo Akademického senátu UK a Vedenie UK sa pripájajú k uzneseniu Slovenskej rektorskej konferencie zo dňa 6. októbra 2020 a vyjadrujú zásadný nesúhlas s okliešťovaním akademických práv a slobôd.

Tlačová správa RVŠ zo 14. 10. 2020

Tlačová správa k Národnému integrovanému reformnému plánu:

Rada vysokých škôl víta spoločenskú diskusiu otvorenú Národným integrovaným reformným plánom. Zásadne však nesúhlasí s celoplošným konštatovaním nízkej kvality vysokých škôl a ich absolventov a rovnako ako Slovenská rektorská konferencia, sa nestotožňuje s navrhovaným oklieštením akademickej samosprávy vysokých škôl. RVŠ vyzýva zainteresované strany z akademického prostredia, aby sa aktívne zapojili do širokej diskusie.

Bratislava, 14.10.2020

Výzva RVŠ Akademickým senátom

Bratislava, 16.10.2020
č.15/10-2020/RVS

Akademickým senátom fakúlt a vysokých škôl

Vec: Výzva na zaujatie stanoviska k Národnému integrovanému reformnému plánu.

Vážená/ý pani/pán predsedníčka/predseda Akademického senátu, predsedníctvo Rady vysokých škôl VŠ sa na ostatnom zasadnutí zhodlo, že Národný integrovaný reformný plán, ktorý nedávno zverejnilo Ministerstvo financií SR, je zásadným dokumentom, ktorý vyžaduje hlbšiu analýzu a diskusiu v rámci akademickej obce. Rada vysokých škôl apeluje na diskusiu aj prostredníctvom tlačovej správy, ktorú pri tejto príležitosti vydala. Predsedníctvo RVŠ preto vyzýva cestou členov RVŠ akademické senáty fakúlt a vysokých škôl, aby zaujali stanovisko k tomuto dokumentu, prípadne aj v spolupráci s vedením vysokej školy. Vaše stanovisko uvítame do 29. októbra 2020 do 12.00 hod. na emailovej adrese lucia.sebechlebska@uniba.sk. Zároveň odporúčame akademickým senátom, aby svoje stanovisko primerane zverejnili.

Výňatok z textu Národný integrovaný reformný plán

s. 57

„Kvalita výskumu vysokých škôl je degradovaná nízkym financovaním a nízkou mierou internacionalizácie a spolupráce so súkromným sektorom.“

s. 64

„Vysoké školy vždy potvrdili vysokú pružnosť pri zmenách financovania, preto financovanie možno chápať ako najrýchlejší nástroj na podporu zmien v prioritách vysokých škôl.“ ...

„Reforma riadenia sa zameria na efektívnejšie riadenie univerzít. Posilnia sa právomoci exekutívnych orgánov VŠ a Správnej rady. **Obsadzovanie riadiacich pozícií v škole** (rektor, kvestor, dekan) sa profesionalizuje a bude sa diať iba formou **otvorených výberových konaní** s definovanými nárokmi na uchádzačov, ktoré vyhlasuje **Správna rada**.

Rola akademického senátu vo vzťahu ku rektorovi bude viac konzultačná.

Zredukujú sa zákonom predpísané požiadavky na vnútorné usporiadanie samosprávy vysokých škôl na nižších úrovniach (t. j. fakulty) s cieľom prispôsobiť vnútornú štruktúru podmienkam a potrebám VŠ, ktoré sú rôznorodé.“